

IS NOT DELIVERED, RETURN TO:
"GLASILO"
 6117 St. Clair Ave.
 CLEVELAND, O.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United States
 of America.
 Sworn Circulation 18,800
 Issued Every Tuesday
 Terms of Subscription:
 For Members Yearly.....\$0.84
 For Nonmembers.....\$1.00
 Foreign Countries.....\$3.00
 Telephone: Randolph 3912

ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1102, ACT OF OCTOBER 2, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 33 — No. 33.

CLEVELAND, O., 14. AVGUSTA (AUGUST), 1928.

Največji slovenski tednik
 v Združenih Državah
 Izhaže vsak torek
 Ima 18,800 naročnikov
 Naročnina:
 Za člane, na leto.....\$0.84
 Za nečlane.....\$1.00
 Za inozemstvo.....\$3.00
 NASLOV
 urendništva in upravnštva:
 6117 St. Clair Ave.
 Cleveland, O.
 Telefon: Randolph 3912

Leto XIV. — Vol. XIV.

Štefan Radić umrl.

Dunaj, 8. avgusta. — Štefan Radić, vodja hrvaške kmečke stranke, je danes ob 9. uri zvezčer, v Zagrebu, umrl. Mesto je bilo zavito v žalovanje in vojaške čete patrulirajo ulice, pripravljene, da zatro eventualne nemire.

V Subotici je bilo danes zborovanje, na katerem je govoril radikal Pašić; v svojem govoru je napadel vlado, čemer je sledil splošen pretep s palicami in revolverji. Petindvajset oseb je bilo v spopadu ranjenih.

Radić je podlegel ranam, ki jih je zadobil dne 20. junija v narodni skupščini, ko je nanj in na njegovo tovarišstvo streljal radikal Puniš Račić. Stanje se je Radiću nekoliko zboljšalo, toda je padel kmalu zopet v slabše stanje. Vsi so upali, da okreva ter tako reši situacijo, ki je zelo kočljiva. Med tem časom pa se je zbral v Zagreb hrvatski sabor, ki je takorekoč napovedal revolto proti centralni vladi. Med vsem tem časom pa se je Hrvatska nahajala pod nekakim vojnim stanjem; po učilih mest so patrulirale vojaške čete, ki so bile pripravljene zadužiti vsake demonstracije.

Tako, ko je Prebičevič zaznal o smrti Radića, je razposlal na vse vodje stranke vabilo, v katerih sklicuje za sobo, to sejo, kjer se bo razmotrivalo o situaciji, ki je nastala vsled Radićeve smrti.

Kot vodja hrvaške kmečke stranke, je bil Radić središče raznih komentarjev, političnih viharjev in kriz. Vsled njegove aktivnosti med hrvatskim ljudstvom, je bilo izvršenih na njega več poskusnih atentatov, češ, da je Radić vzrok vsemu gibanju za neodvisnost Hrvatske. Ko je bil Radić še dijak, je bil zaprt, ker je sežgal ogrsko zastavo, ob času, ko je obiskal pokojni cesar Franc Jožef Zagreb. Kot politik je bil nestalen, vendar je bil korenitno politični stranki, h kateri že je pristopil. Bil je energičen in podjeten.

Pred 25. leti je organiziral kmečko stranko ter se ji postavil na celu. Leta 1923 je forisal svoje priznanje kot voditelj s tem, da je bilo izvoljenih dvajset članov kmečke stranke v parlament ter je imel v svojih rokah ravnotežje pri vseh volitvah. Pred volitvami, leta 1925, je izposloval premijer Pašić, ki je bil neizprosen sovražnik kmečke stranke, Radićevu arretacijo na podlagi velizdaje, toda je bil spuščen na svobodo.

Radićevi govor in aktivnosti so imele dalekosežne posledice, in večkrat je povzročil s svojimi napadi na Italijo in Mussoliniho vladi precej skrb. Radić je poročil neko Čehinjo ter je bil oče številni družini.

Prebivalstvo Kanade.

Ottawa, Ont. — Državni statistični urad poroča, da znaša sedanje skupno prebivalstvo Kanade 9,658,000 duš. Od lanskega leta se je to število pomnožilo za 139,000.

S KONVENCIJE J. S. K. J.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Še malo pojasnila glede vaslovenskega katol. shoda.

Slovenec se je v Sarajevu ustrelil radi bede. V Sarajevu se je te dni ustrelil radi brez posebnosti 25-letni Slovenec, dejetni Robert Flikar. Flikar je iskal v Bosni dela, ker ga ni mogel najti, se je odločil, da gre prostovoljno v smrt. Napisal je poslovilno pismo svoji materi, v kateri sporoča, da gre raje v smrt kot živeti nepošteno.

V drugem svojem pismu je napisal, da je hotel že v nedeljo izvršiti samoumor. Vzel je svoj revolver in odšel v kavarno Safardari, toda tam je natekel na svoje rojake — člane ASK Primorja, ki so se mudili v Sarajevu in zato ni hotel s samoumorom osramotiti svoje rojake.

Leškovec pri Krčkem. Dne 3. junija t. l. smo obhajali slovensnost odkritja spomenika padlim vojakom. Vse se je izvršilo ob najlepšem vremenu in v najlepšem redu. Odkritja je bilo udeležilo nebroj tujevcov, med njimi vsa sosedna gasilna društva, meščanska garda iz Kostanjevice in drugi. Cerkevni govor g. Bonač, bivši kralj. V imenu ZSV je govoril g. J. Pire iz Ljubljane. Nadveganljiva je bila deklamacija učenke Debevec iz Leskovca. Prizor, ko so svojci in društva polagali venec 113 padlim je bil naravnost pretresljiv.

Cigani ukradli tri otroke. Naskrnjih delih Belgrada, v ulici Barovem parku in Novi smederevski palanki se nahajajo ciganske naselbine. Pred kratkim je prišla tja tolpa russkih ciganov, ki si je najela dvojšče neke gostilne in tam postavila svoje taborišče. Dva dni po njihovem prihodu pa so izginili trije otroci, štiriletnej Djuro z neznanim priimkom, šestletna Zora Vučetić in štiriletna Nada Antonijević. Otroke so zadnjikrat videli v družbi male ciganke, ki jih je s šaljivimi pravljicami izvabila v taborišče. O tatvini je bila takoj obveščena policija. Več stranikov in sekirami oboroženega občinstva se je podalo nato v taborišče, kjer so našli vse tri otroke, jokajoče in prestrane. Vsi cigani so bili takoj aretirani, otroke pa so vrnili staršem.

Bolniki so opravičeni do celotne podpore za dobo šest mesecov, za nadaljnih 12 mesecov pa do polovične podpore. Po tem času se bolniku plačuje po 10 mesečno iz sklada za onemogle, dokler ne ozdravi. Neenakopravni člani dobe podpore z sklada onemoglih šele po 18 mesecih. Za onemogli sklad se je zvišalo asesment za tri cente za vsakega člana, za \$2 dnevne bolniške podpore 20 centov več na mesec, za atletski sklad. Jednote se je pa določilo dva centa mesečne doklade za vsakega člana.

Odškodnina za operacije ostane v veljavni ista kot je dosedaj.

O drugih nevarnih operacijah,

ki niso označene v pravilih,

odločuje vrhovni zdravnik v spo-

razumu z glavnimi odborom.

Predsednikom je bil ponovno izvoljen z veliko večino sobrat Anton Zbašnik. Novi podpredsednik je Paul Bartel iz Waukegan, Ill. Glavnim tajnikom je bil ponovno soglasno izvoljen Joseph Pishler; blagajnikom istotako soglasno Louis Champan. Vrhovnim zdravnikom je bil soglasno izvoljen dr. Jos. V. Grahak.

Predsednik nadzornega odbora je Rudolf Perdan; prvi nadzornik John Movern iz Dulutha, drugi nadzornik John Kuméz iz Loraina, tretji nadzornik John Balkovec iz Pittsburgha, čerti nadzornik William B. Laurich iz Chicaga. Predsednikom porotnega odbora je Joseph Plautz iz Calumeta; prvi porotnik je Joseph Mantel iz Ely, Minn., drugi porotnik pa Anton Okolish iz Barbertona.

Upravitelj mesta Cleveland

Mr. Hopkins je te dni predložil občinskemu svetu svoj načrt

št. 2 za ureditev Cuyahoga reke, ki deli mesto v dva dela.

To reko, ki teče v velikih vijugah bodo poglibili in izravnali.

Skupni stroški tega dela so proračunjeni na \$7,995,000.

K tej svoti bo zvezna vlada

prispevala eno tretino.

Najvišje poslopje na svetu.

New York. — Na 43. cesti in

Lexington Ave. v New Yorku

bodo v doglednem času pričeli

graditi nov nebotačnik, ki bo

najvišje poslopje na svetu;

imenovalo se bo Reynolds

Building. Isto bo zavzemalo

67 nadstropij in bo visoko 808

četrtjev.

Razume se, da bi se v ta na-

mneni zbirali tudi prostovoljni

NOVA VLADA S. H. S.

Belgrad, Jugoslavija, 27. julija. — Danes ob dveh pooldne je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz o novi vladi. Novi ministri so ob 5. pooldne vpriča kralja prisegli.

Nova vlada je sestavljen tako:

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve: dr. Anton Korošec (SLS).

Minister za zunanj zadeve: dr. Voja Marinković (demokrat).

Minister za vojsko in mornarico: general Stevo Hadžić.

Minister za finance: dr. Nikola Subotić (radikal).

Minister za prosveto: Milan Grol (demokrat).

Minister za promet: ing. Andra Stančić (radikal).

Minister za trgovino in industrijo: dr. Mehmed Spaho (musliman).

Minister za socialno politiko: Stjepan Barić (Hrvatska ludska stranka).

Minister za pravosodje: Milorad Vujičić (radikal).

Minister za javna dela: dr. Grga Angelinović (demokrat).

Minister za agrarno reformo: ing. Daka Popović (radikal).

Minister za kmetijstvo in vode: dr. Vlada Andrić (radikal).

Minister za verstvo: Radoš Cvetković (radikal).

Minister za gozdarstvo in rudarstvo: Pera Marković (demokrat).

Minister za pošto in telefon: Bogoljub Kujundžić (radikal).

Minister za zdravstvo: dr. Čeda Mihajlović (radikal).

— O

Ob 35-letnici mora K. S. K. šteji 35,000 članov in članic.

Koliko novih članov in članic imate za prihodnjo sejo?

doneski, ker brez tega je nemogoče računati. Sicer je naš narod že dosti žrtvoval za naši blžnji znanih naših mladih Slovencev v Clevelandu te dni porečila. To se bo vršilo prihodnjo soboto, dne 18. avgusta. Srečni ženin, ki si je izbral našo clevelandsko cvetko, je sorodnik Frank Mustar iz Jolieta, Ill. Po dovršeni poroki v cerkvi sv. Vida se vrši velika poročna gostija v Grdinovi dvorani. Zatem se odpeljeta novo poročenca na ženitovansko potovanje proti izoku, nakar se bosta nastanila v Jolietu, Ill. Naše ponovne iskrene čestitke obema. Žal, da je baš ta jolični vrtnar vtrgal in s seboj odvedel eno izmed naših najlepših cvetov. Bodit oba srečna v novem stanu!

— Dne 22. avgusta bodo imeli naši sosedni Nottinghamčani svoj poseben dan. Ta dan se bo oni obhajala srebrna poroka našega uglednega rojaka Mr. Frank Vesela, člena društva sv. Cirila in Metoda, št. 191 K. S. K. Jednote, ki bo dne 30. septembra botroval novi zastavni št. 2 za ureditev Cuyahoga reke, ki deli mesto v dva dela. To reko, ki teče v velikih vijugah bodo poglibili in izravnali. Skupni stroški tega dela so proračunjeni na \$7,995,000. K tej svoti bo zvezna vlada

cerkveni obred, ki bo sledil

Društvena naznanila

Naznanilo.

Članom društva sv. Roka, št. 15 K. S. K. Jednote, Pittsburgh, Pa., se tem potom naznanja, da je bilo na zadnji seji odobreno, da se vsak član udeleži praznovanja 35-letnice društva Marije Device, št. 50 K. S. K. Jednote, Pittsburgh, Pa., vršeče se tretjo nedeljo, dne 19. avgusta, 1928.

Člani se zbiramo v Slovenskem domu ob 10. uri v navadnih prostorih in odkorakamo z zastavo k slovenski službi božji ob 10:30 v slovensko cerkev na 57. cesti.

Dolžnost vsakega člana je, da se te slavnosti udeleži. S tem bomo pokazali, da smo bratje in sestre naše velike K. S. K. Jednote.

Za oddaljene člane bo tajnik takoj po sv. maši pobiral asesment za mesec avgust.

S sobraskim pozdravom

Vinko Besal, tajnik.

Iz urada tajnika društva Vitezov sv. Florijana, št. 44, South Chicago, Ill.

Dragi mi bratje in sestre: Zopet prihajam pred vas s tem naznanilom.

Nekaj članov je želelo, da bi priredili kak izlet v sedanjem poletnem času, kakor delajo skoro vsa druga društva. Radi bi imeli nekaj skupnega razvedrila, zato smo na zadnji meščni seji 5. avgusta sklenili prirediti skupen izlet dne 19. avgusta, to bo v nedeljo po Velikem Šmarju, in sicer na farmo častitih očetov franciškanov v Lemont, Ill. Ker je na to nedeljo skupno romanje naše župnije sv. Jurija v Lemont, zato bomo to priložnost porabili kot dobiti faranci in vneti društveniki, da se romarjem pridružimo in skupno povesimo na svežem zraku.

Upam, da se boste vsi udeležili. Kdor nima svojega avtomobila, naj se zglaši pri podpisanim tajniku saj do 17. avgusta, da preskrbim vse potrebno za vožnjo.

Slišali ste že v nedeljo 12. avgusta, kaj vam je način domači gospod župnik povedal glede romanja. Prosim vas, držite se tega. Bodite složni kot smo vedno bili in naš izlet ter romanje se bo nad vse pričakovanje dobro in lepo vršilo v korist našega katoliškega naroda v South Chicagu.

Naznanjam zaeno, da se tega izleta udeležijo tudi naši fantje društva sv. Florijana "Booster Club."

S pozdravom

John Novak, tajnik.

Iz urada tajnika društva Vitezov sv. Mihaela, št. 61, Youngstown, O.

Članstvo daje se na znanje, da ćemo imati sjednico dne 19. avgusta točno ob 2 poslednine. Stoga molim braču i sestre da se što boljne udeležte isto. Budete čuli izveščje od prvih šest mjeseci ove godine, to jest primitak i izdatak, i kako društvo postoji. Pošto vam poznato, da imamo dosti bolestnika svaku sjednicu; a imamo ih i dosti, koji neplati svoj asesment u redu, stoga bo morao, da bude jedan put konac!

Oni, koji ne polaze seje, neka gledaju ovo:

Primitak ukup za šest mjeseci, 1928 \$2,712.54, izdano ukup za šest mjeseci 1928 \$2,656.54; \$56.

ostane svota od primitka ukup

Knjige pregledane dne 15. julija po nadzornom odboru i nadjeno sve v redu.

Nadajde vam javljaj smrt našeg vlog brata, starog in dobrog člana, pionira našeg društva Ferdinand Ljubanovića. Umro je 25. julia u staro-

treba pri pogrebu.

Tam smo se sestali tudi z znani iz starega kraja, z katerimi se nismo videli že od 20 do 25 let. To sta Mra. Porenta in Mra. Skulj iz South Chicaga. Tukaj se je zapot videlo, kaj je društvo, ki spada h katoliški Jednoti. Rojaki, ki še niste pri društvu, pristopite, dokler je še čas!

Pozdrav vsemu članstvu K. S. K. Jednote.

John Cankar, predsednik, društva Marije Pomagaj, št. 79 K. S. K. Jednote.

Iz urada društva Marije Sedem Žalosti, št. 81, Pittsburgh, Pa.

Me, članice imenovanega društva, zbrane na izvanredni seji dne 5. avgusta izjavljamo slediče:

Ker smo videle v polletnem poročilu v "Glasilu K. S. K. Jednote," da je bilo naše društvo imenovano glede proslave trideletnice in da brat Josip Zalar, glavni tajnik ni bil opravljen do svojih stroškov, zato me, članice društva Marije Sedem Žalosti, št. 81 K. S. K. Jednote v Pittsburghu, Pa., zbrane 5. avgusta po številu 31 članic protestiramo proti temu.

Ako ni naše društvo vredno, da bi se udeležila dva glavna uradnika proslave 30-letnice, kako veselje bomo potem imeli zbirati članice v naše društvo, najšibko stare ali mladino?

Prosimo brata Grdina, glavnega predsednika, ki je proti temu, če ni vredno eno društvo, da sta se udeležila dva glavna uradnika naše proslave 30-letnice za 202 članic v odraslem in

125 v mladinskem oddelku? Da kako ženske smo; ali vsi enako plačamo. Zatorej smo zaključile, da društvo Marije Sedem Žalosti, št. 81 K. S. K. Jednote v Pittsburghu, Pa., povrne vse stroške bratu Josipu Zalarju, glavnemu tajniku, ker je pravilno naredil, da se je udeležil, kakor brat sosestram in ne za nobeno politiko.

Naše društvo ga je res poklicalo drugič *"telegrafično"*, ker smo videle ob drugih proslavah,

da je bilo več glavnih uradnikov. In zakaj bi se ne smel udeležiti tudi slavnosti ženskega društva? Že takrat smo videli, da se nam krivica godi.

Zatorej prosimo brata Anton Grdina, glavnega predsednika in brata Josip Zalarja, glavnega tajnika, pošljite račun društva Marije Sedem Žalosti, št. 81 K. S. K. Jednote in drage volje plačamo, in vi, brat Zalar, ne smete trpeti niti enega centa ne! Ker naše društvo je že čez 30 let staro in nismo še nikoli koga izjemale, in ga tudi ne glede udeležite te seje v polnem številu; po seji bo tudi malo domače zabave kakor v zahvalo, ker smo zopet enkrat dospeli do 100 članov in članic. Zato ne pozabite priti na to sejo!

Dne 26. avgusta bomo zopet imeli velik dan pri nas, ta dan bo slovenska otvoritev keglijšča v naši šoli! Mislim, da ta dan tudi naše društvo ne bo zaostalo glede udeležbe.

Dne 2. septembra bo obhajalo žensko društvo sv. Ane, št. 127 K. S. K. Jednote 20-letnico obstanka.

Se nekaj moram omeniti, čeprav je že malo pozno, toda ne prepozno za objavo, kar smo doživeljili v Chicagu dne 27. julija, ko smo bili na pogrebu našega prijatelja George Jelenovića. Ko smo prišli tja, so nam povedali, da leži pri pogrebničku; dospevši tja pa vidimo, da sta dve krsti ali rakvi. Ko sem pogledal v prvo raken, mi obraz mrljica ni bil znan, pač pa v drugi rakvi, kjer je ležal moj prijatelj. Ko sem opravil svoje molitve, me nekdo vpraša, če sem tudi jaz pri križarjih, to je hrvatsko društvo. Odgovoril sem mu, da ne, pač pa da spadam h K. S. K. Jednote. Potem mi začne dotičnik tako-le pripovedovati:

"Vidite, oba ta pokojna sta bila velika prijatelja v življenju in sta bila ob smerti člani enega društva in ene župnije. Umrla sta v eni in isti bojnični in skoraj ob enem času, prvi ob 6. drugi pa ob 6:30, in oba bosta tudi pokopana z isto sv. mašo zadušnico in bosta pokopivala na enem in istem pokopališču."

Tukaj bi se dalo marsikaj naučiti za naša waukeganska katoliška društva, kake sloge je

prosim, da naj vsek prinesem assessment še ob 1. uri popoldne. Assessment se bo pobiral tako sgodaj zaradi tega, da ne bo se je prodolgo trajala, ker sedaj v polletnem času gre vsakdo rad ob nedeljah na svezki trak. Prosim vas torej, da assessment počnete, posebno oni, ki so na dolgu. Zdaj ni nobenega izgovora, da vsledi slabih časov ne more plačati; mislim, da ni sedaj tukaj nikogar, ki bi ne delal, samo če hoče. Zato poravnajte saj tikete. Bolj lahko je plačati prispevke, če jih je manj kot pa tedaj, ko svota nastane na več skupaj. Ne pozabite torej urediti računa z društvom! Kdor ne more priti na sejo, lahko pošlje svojo deco s knjižico in denarjem.

Samo na to vas opominjam, da boste točni in ne odlajšate na drugi mesec. Plačajte assessment prihodnjo nedeljo dne 19. avgusta na društveni seji (glasil). Dohodki: Prejeli za delnice \$8,446.50, za rent \$2,081.65, za posojilo Josip Češarka \$500, vrnjen komisija Josip Češarka \$500, depoziti na "lease" \$1,200 \$300, za grape juice, sodo in cigare \$1,033.23, dohodki pri keglijšču \$272.98, dohodki pri biljardnih mizah (Pool table) \$66.53, vrnjene obresti \$182.57, vrnjeni davki \$70. Skupni dohodki \$14,653.46.

Stroški: Popravilo hiše \$1,841.54, naplačilo na hišo \$8,500, odplačilo na drugi mortgag \$250, odplačilo na dolg Josip Češarku \$225, obresti \$457.50, davki \$335.65, zavarovalni na \$848.53, odvetniški stroški \$329, izdatki za grape juice, sodo in cigare \$534, izdatki na keglijšču \$197.86, izdatki pri biljardnih mizah \$8.10, knjige, tiskovine in poštnina \$7.79, plin, elektrika in telefon \$31.15, hišna oprava \$127.50, vodstvo (manager) \$60, depozit za plin in elektriko \$40. Skupni izdatki \$13,813.62. Preostanek \$839.84. Na banki naloženega kazni v društveno blagajno \$782.99, v blagajni \$56.85, skupaj \$839.84. Poslopje stane \$42.000.

S sobraskim pozdravom

Anton Kolar, tajnik.

Društvo sv. Helene, št. 193, Cleveland, O.

Naznanjam vsem članicam, da bo 18. avgusta sv. Helena, patrona našega društva, Zaradi tega se bo darovala v nedeljo 19. avgusta ob 8. uri sv. maša po namenu vseh članic. Zbirale se bomo ob 7:30 v šolskih prostorih. Prosim vas, da se udeležite v obilnem številu in da prinesete regalije s sabo. Udeležite se tudi prihodnje seje dne 16. avgusta, kar imamo nekaj važnih stvari.

Dalje naznanjam onim, ki ste obiskovali kako bolno članico, da je bilo na zadnji seji 19. julija sklenjeno, da katera opravlja bolniški obisk, pa ne sporodiči tega društva, plača 50 centov kazni v društveno blagajno. Ako katera ne more priti na sejo, naj to sporoči po kakši drugi. Kar je tudi veljavno.

S sestrskim pozdravom.

Mary Zaller, predsednica

Naznanilo.

Članice društva sv. Srca Marije, št. 198, Aurora, Minn., so vabljenje, da se udeležijo prihodnje redne seje dne 19. avgusta ob 7. uri zvečer. Po seji bomo imele zabavni večer; torej prosim, da pridete vse članice. Tudi članice mladinskega oddelka so uljudno vabljene. Vsaka članica plača 15 centov hvale in slave za njegovo pičlo delo, ki ga je izvršil za društvo. Oziroma za narod. Toda ker te časti in slave ni bilo od nikoder, se je mož odločil, da se sam pojavlja. Vsedel se je torej k pisalni mizi, vzel pero v svojo veliko roko in napisal za Glasilo K. S. K. Jednote lep dopis, ki je bil priobčen dne 7. avgusta t. l.

V dopisu se Tone razkorača kakor bi stal pred cirkusom in zakriči: "Poslušajte ljudje božji, kaj sem jaz naredil krištanga za narod in za človeštvo. Radi mene se je vstanovil baseball team društva K. S. K. J. vsi drugi niste naredili nič, da veste, samo jaz." Tone reče, oziroma zapove: "Kar jaz rečem, se mora tudi izvršiti, F. F. in W. pa naj držita svoje kremlje stran od žogarjev, katere jaz vodim."

Mene pa ne boli tak "uspeh" Toneta, toda vzliz temu mu rečem na uho: Vodi ti tvoj team po svoji volji, W. in F. te ne bosta pri tem "velikem" delu ovisila, samo to želiva povedati, da bo pravi K. S. K. J. baseball klub vstanovljen v kratkem času in to iz samih mladih članov naših društev, spadajočih v K. S. K. Jednote.

Društvo sv. Jožefa je klubu odreklo finančno pomoč, toda Tone se je zagrožil, da bo se gel sam v žep, ker menda ne ve, da je tam sama smola... Raznesel tužen glas po naši naselbini, da je naš sobrat Frank Pucko v najlepši moški dobi, star 37 let. Bil je dober in vnet delavec na društvenem položaju, kjer je vedno z veseljem delal. Bil je vedno čil in zdrav. Označeni dan je šel dotočnik zjutraj kot navadno vesel na delo; isti dan je bila tukaj huda vročina. Brat Pucko ni dočakal niti poldneva, ko mu je postal slab in je za vedno zatishnil svoja očesa. Opoldne se je že raznesel tužen glas po naši naselbini, da je naš sobrat Frank Pucko mrtev, kar je nas vse zelo užalostilo ter iznenadilo. Zvečer mu je zapel mrtvaški zvon iz domače cerkve sv. Križ, kar je potrejalo to žalostno vest.

Pokojnik je bil rojen v vasi Turnišče, fara Turnišče v Prekmurju. Za njim žaluje njegova

maša Ana in sin Stefan. Obema izrajam v imenu našega društva sv. Jožeta, št. 148 K. S. K. Jednote izkreno zahvalje. Z Bogom, dragi sonč in ljubljeni oči, z Bogom, spodobovanam sobrat. Podvaj v miru božjem. Naj ti bo lahka ameriška zemlja! Ohranili te bomo vedno v blagem spominu in bomo molili za te, dokler se zopet ne snidemo tamkaj nad zvezdo! — Član društva št. 148 K. S. K. Jednote.

Glede teama pa podajam tukaj natančno pojasnilo: Pred dvema leti se je zbrala mala skupina mladičev, med katerimi so bili samo trije člani K. S. K. Jednote. Ti mladiči so vstavljali svoj team. Za ta klub ali team je zvedel v tem tudi takratni predsednik G. Ritočna ter porabil to priliko. Da se jim prikupi, je takoj obljubil društveno pomoč in to brez vsakega dovoljenja od strani društva ter kmalu nato tudi predložil račun za 150 dolarjev; ta denar, podpora za team naj bi se izplačala iz društvene blagajne.

Tukaj sta F. in W. takoj protestirala s povdankom, da člani plačujejo za bolniško podporo in ne za uniforme članov teama, katero je kupil J. R. Na tej seji je bilo na predlog brata W. sklenjeno, da se team obdrži in skuša dobiti v društvo še ostale člane istega, ki se niso pri društvu.

Njegovo stališče je bilo, da društvena blagajna ne sme biti oškodovana, posebno ker se je oglašilo dovolj članov, ki so trgovci in so obljubili teamu pomoč. Ta predlog je bil soglasno sprejet.

Tukaj na tej seji se je nabral v ta name \$47. toda J. R. ni dal niti centa. Kaj je bilo potem s klubom in denarjem, pa nam mogoče lahko Tone ne sam najbolj pojasi.

Moj namen je pomagati mladini do uspeha. Tone pa, ako hoče biti učitelj in voditelj, pa je predvsem potrebno, da sam sebe izobrazi, ker dosedaj ima še vsak šolarko več pojma o napredku in dosegi uspeha, kačor pa naš Tone, ki je pravzaprav velik, zelo velik Tone, ali pa tudi Tona, ako hočete. Glede mojega oškodovanja društva pa je najlepši odgovor to, da me sedaj kot osemnajstletnega društvenega uradnika še članstvo vedno spoštuje in hoče vedno imeti na tem ali onem mestu. Bilo je mnogo vika in krika, toda W. za to ne ve. Tonetu svetujem, da vpraša Mrs. Likovich, glavni nadzornicu K. S. K. J., da bo dobil zasljen odgovor, ter da prihodnji napiše za list kaj koristnega, ker osebni napadi samo škodujejo na vseh stranach.

Sonce in Senca

Zagovori krčanske vere

Spissal

DR. P. ANGELIK TOMINEC O. F. M.

(Nadalevanje)

Toda ta sklep je nespameten. Kdor tako sodi, očividno istoveti vero z zastopniki vere in njenimi pripadniki. Po istih načelih bi lahko tudi mi obsojili na primer socialistični nauk kot kapitalističen, ker so se mu posamezni njegovi člani iznevili in postali kapitalisti. Pravčnost pa zahteva, da ločimo nauk, ki je lahko dober, od oseb, ki ga priznavajo, pa ga, ; al večkrat ne izpolnjujejo.

Prav tako je treba tudi pri katoliški cerkvi ločiti dvojno: To kar je božjega (božji element), in kar je človeškega (človeški element). Božji element obsegajo nauk Kristusov, kakor so nam ga sporočili apostoli in nam ga še dandanes sporočajo katoliška cerkev. Ta nauk je tako lep in plemenit, da bi že samo to zadostovalo, če bi ne imeli drugih dokazov, da bi ga morali imenovati božji nauk.

Ta svoj nauk je pa Kristus izročil v varstvo ljudem, duhovnikom, da ga oznanjujejo, in vernikom, da ga spominjujejo; ti pa tvorijo človeški element v katoliški cerkvi. Med enim in drugimi se nahajajo posamezniki, ki ne živijo tako, kakor bi morali po nauku, ki ga oznanjujejo, oziroma verujejo. Katoličan prav dobro ve, da je med sto in sto duhovnikov tudi nekaj slabih; toda to ga ne moti, saj ne veruje zaradi duhovnikov, ampak zaradi Kristusa in se dobro spominja Kristusovih besed: "Vse tedaj, karkoli vam reko, spolnjujte in storite, po njih delih pa nikar ne delajte, ker pravijo, pa ne store" (Mt. 23, 3).

Katoličanu je dalje dobro znano, da mnogo izmed tistih, ki so krščeni v katoliški cerkvi, ne živi tako, kakor bi morali kot njeni verniki, toda on ve tudi, da pri tisočerih in tisočerih velja Kristusov izrek: "Duh je sicer voljan, meso pa je slabo" (Mt. 26, 41).

Rad priznavam, da se dobre katoličani, naj si bodo duhovniki ali verniki, posamezniki, ki dajejo pohujšanje, in to prav iz srca občutljem. Toda ne sledi li že iz vrišča, ki nastane pri vsakem takem slučaju, da je to nekaj nenavadnega, saj se nihče ne čudi vsakdanjim dogodkom.

Takoj pa, ki ga ob padcu posameznega duhovnika zaženejo nasprotniki vere, je tudi najboljši dokaz, da velika večina vero, ki jo oznanjuje, tudi izpolnjuje. Zato je kruta krivica, če kdaj sklepa, češ, ta in ta duhovnik se je pregrešil; torej je vera za nič, je katoliška cerkev za nič. Tak aboten sklep bi naredil na primer tisti, ki bi videl pisanega duhovnika, pa bi reklo:

"Glejte, katoliška cerkev je pijača," ali pa: "Duhovniki so pijači. Saj vemo, da se med vladarji dobe ljudje, ki bolj skrbi za lastno ugodno življenje, kakor za blagor ljudstva, toda smemo li zato reči, da so vse taki? Med ministri se dobe, ki jim je bolj pri srcu lastni žep kakor pravičnost, toda smemo li reči, da so vse taki? Med odvetniki in uradniki se dobe, ki so kaj poneverili, toda smemo li reči, da so vse taki? Med zdravniki se dobe, ki so prišli zaradi protizakonite izrabe svoje vede v ječu, toda smemo li reči, da so vse taki? Med ženami, poročnimi in neporočnimi se dobe, nezveste in vlačuge, smemo li reči, da so vse ženske ničvredne? Med apostoli se je našel en Judež Iškarijot, smemo li

Razume se, da jih njihove ne-pokorščine ne Bog ne cerkev ne šteje v greh, ako so v zmoti ne-vede ali brez lastne krvide. Prav tako krivčeno pa bi bilo, ako bi kdo dolžil cerkev ali vero kot tako, ako njeni udje ne žive po načelih, ki jih ona za-govarja. Poleg tega že lastni razum uči vsakega da je ločitev vseh duhovnikov in vernikov, ki ne žive po načelih Kristusovih, nekaj nemogočega.

Ako bi že cerkev res to stora-ila pri vsakem javnem grehu, bi že v tem ravnala krivčivo, ker je pač slehernemu dobro znano, da javni prestopki niso največji; koliko je pa tajnih, gorjih, kdo naj to presodi? Ce bi cerkev učila, kakor so to ho-teli Hus, Kalvin in drugi krivo-verci, da tvorijo ude katoliške cerkve le pravični in tisti, o katerih Bog ve, da se bodo zveličali, potem bi katoliška cerkev prenehala biti vidna cerkev. S tem bi pa katoliška cerkev s svojim delovanjem ali z drugimi besedami, ona bi s tem prenehala biti. Dodam naj se to: Vsak, kdor pade, je odgovoren sam zase pred Bogom. Koliko vernikov je globoko padlo, pa so vstali in so bili spet živi, najboljši udje cerkev. Kdo redno več trpi v srcu ob pekoči krovu, ravna z njimi obzirno; kot kristjan, ki mu je sovraštvo prepovedano, jih ne preganja z besnim zaničevanjem in kot olikan človek jih ne obklada z grdimi priimki. Dobro mu je znano, da Kristusova cerkev ni kasarna, kjer bi vladal brezpo-gojni "moraš." — Bog prisilje-nih služabnikov ne mara. On je pač naročil apostolom in njihovim naslednikom:

"Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Učite jih spomnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal" (Mt. 28, 19, 20), toda zraven je prista-vil: "Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen" (Mark 16, 16). S tem besedami Kristus sam priznava možnost, da se bodo našli, ki ne bodo verovali, pri-znava pa s tem tudi, da je človek svoboden. Lahko bi Bog prisilje-nih ljudi k veri, toda on na-je ustvaril svobodne in želi le ljudi, ki mu svobodno služijo.

Zakaj pa cerkev ne izkluči ta-kih ljudi iz svojega občestva?

Tako si misli marsikat goreč katoličan, pa tudi nekatoličan, ki se spotikajo ob katoliških vernikih, kateri svojo lastno ve-ro prezirajo in zaničujejo. Ta-ki ljudje res vero v slabo ime spravljajo in ji škodijo. Seve-daj, kaj takega si že lahko pri-vošči stranka ali društvo, ki sa-ma sebi dajeta zakone; toda ka-toliška cerkev ni stranka ne-društvo; ona ni človeška usta-nova, ampak božja, ki se mora pokoriti božjim — Kristusovim načelom, ne pa človeškim. In kakšna so ta načela? Jasno nam jih je razdelil Kristus v svojih prilikah o božjem kraljestvu ali o cerkvi. To slednjo namreč imajo njeni, na kateri je po-leg dobrega semena vsejana od sovražnega človeka tudi ljudi, ki se šele ob žetvi pobere, da se sežge (Mt. 13, 24-30).

Druge zopet primerja Kri-stus cerkev ženitnini, na katero so prišli dobiti in hudočni, toda ti slednji so bili brez svatovskega oblačila in zato vrženi v vnanje temo (Mt. 22, 2-14). Ze-ž teh Kristusovih naukov je jasno razvidno, da udje katoliške cerkve niso samo dobrji, ampak tudi hudočni. Vsak krščen človek je že po krstu — ki vtišne krščenemu neizbrisno znamenje — ud katoliške cer-kve, četudi nepopoln, ker mu manjka ali vera ali pokorščina in zveza s cerkvijo. Izvzeti so le javni odrasli krivoverci in razkolniki, o katerih je vsak dvom o njihovi zmoti izključen; pa celo ti ohranijo neko zvezo s cerkvijo, v kolikor so cerkve nim postavljene sami po sebi pod-vrženi radi sprejetega krsta.

Nato bi pristopil pravoslavni ter bi izjavil: "Kaj še! Tega že ne verjamem. Rimski papež ima pač častno mesto med ško-

fi, sodne oblasti nad njimi pa nima nobene. Tudi neznotljiv je prav tako malo kakor vsak drugi škof. Neznotljiv je sa-mo vesoljni cerkveni zbor." — "Res je," bi odgovoril tudi temu Gospod, "le tako veruj in zve-lijal se boš."

Tedaj bi pa prišel s tretje strani še protestant in bi zakli-cil: "Kaj, kako pravite? Pa-pež in škofov nam sploh ni treba. Ljudstvo samo ima oblast izbirati si duhovnike, ki opravljajo službo božjo. Ne-znotljivosti pa še celo ni nobene, torej je tak nauk čisto od-več." — "Res je, bi rekel Gos-pod tudi temu, "le veruj tako in zve-lijal se boš."

Tako bi delal Bog po mne-nju tistega, ki trdi, da so vse krščanske vere enako dobre. Zmota in resnica bi bili potem pred Bogom enako hvale vredni. Ali bi potem Bog še bil Bog? — Iz tega preprostega zgleda lehko jasno spoznamo, kako nespameten je trdit! Vse krščanske vere so enako dobre. Lehko pa tudi razvidimo, da mora biti le ena vera prava, kakor more biti le ena resnica. S tem sicer nikakor ne trdim, da bodo vti tisti, ki niso rimsko-katoliške vere, pogubljeni; mnogo med njimi je takih, ki so v dobro veri, to se pravi, v nepre-magljivi zmoti. Pa o tem smo že govorili.

Rečemo pa, da na smrtni po-stelji nihče izmed modernih mladih kristjanov ne bo želel, da bi živel po načelu: Vse krščanske vere so enako dobre, in noben katoličan ob smrtni urij še nikoli ni prestopil iz rimsko-katoliške cerkve v pravoslavno ali protestantovsko. Kdor te trdi, da so vse vere enako dobre, kaže s tem samo, kako malo zna samostojno mislit. Trditev namreč lehko pomeni: da so vse vere enako resnične; videli smo, da to ne drži; lehko razsežne razvaline.

SLOVENCEM IN OSTALIM JUGOSLOVANOM V MINN.

V nedeljo dne 26. avgusta t. l. se vrši četrta letna konven-cija Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti na naši prijazni slovenski naselbini v Chisholmu, Minn. Omenjeni dan bomo mi Jugosloveni v Minnesoti zopet nastopili pred ameriško javnostjo in pokazali svetu da smo tudi mi eni izmed istih pijo-nirjev v naši državi, ki smo dosti pripomogli pri razvoju naše velike države, Minnesote.

Zatorej v imenu glavnega izvrševalnega odbora Ameriške Jugoslovanske Zveze v Minnesoti apeliramo na vse zavedne rojake v Minnesoti da pridejo v Chisholm dne 26. avgusta kjer se bomo zopet po domači zavabili in malo bolj spoznali.

Nedelja dne 26. avgusta je na Jugoslovanski dan v Minnesoti. Na omenjeni dan se zopet skupaj snidemo in si po-damo roke kot sinovi ene matere Slovenije ter se malo razve-slimo in s tem za trenotek pozabimo na borbo življenja za obstanek, ki jo ima vsak človek na tem svetu.

Velikanski pohod, kakorinega mesto Chisholm še do sedaj ni videlo se prične točno ob eni uri in pol (1:30) popoldne. Na to parado se tudi vladivo vabi vse jugoslovanske podpor-nej in izobraževalne društva v Minnesoti. Po pohodu se vrši letna konvencija Zveze, in po zaključku konvencije ob 6:30 zvečer pa banket. Na banketu bomo imeli priliko slišati dva imenitna gôrnika, to je Hon. Hendrik Shipstead, zvezni se-nator države Minnesote, in Hon. Sodnik Hughes. Podrobnosti programa objavi pripravljalni odbor.

Torej, dragi mi rojaki in rojakinje v Minnesoti! Ne po-zabimo tega dne! Pridimo v mesto Chisholm, med naše pri-jazne rojake, ki nas bodo z veseljem sprejeli.

Ker mi dosedaj nekateri klubki še niso poslali imen dele-gatov, se jih vladivo pozivlja da to store takoj.

Torej na svidenje v Chisholmu v nedeljo dne 26. avgusta.

Vam udani rojak,

JOHN MOVERN, glavni tajnik A. J. Z.

Našim Collinwoodčanom.

(Nadalevanje iz 2. strani)

Imate tudi advokata, ki se za pravice brata "fajtat" na sodniji zna; Mister Žužku to velja.

Ce koga v želodcu ščiplje, ga pregleda in potipije, spravi zopet k zdravju vse: doktor to je vaš Perme.

Članov 1,000 če želite, kmalu skup da jih dobite, poslušajte moj nasvet, dveh družin za lepi zgled:

To družine so ugledne, vse časti, priznana vredne, med vsem res največje te: brata Zalar in Skebe.

I. Z.

pa tudi pomeni, da so vse vere enako, zmotne, kar bi se reklo, da sploh ni prave vere, torej tu-di Boga ne. Kakor namreč skle-pamo iz ponarejenega denarja na dejstvo, da mora kje biti tu-di pravi denar, po katerem je napačni ponaren, kakor skle-pamo iz ponarejenega dragega kamna, da mora bivati pravi dragulj, enako moramo iz dej-stva, da so na svetu razne zmotne vere, sklepati, da mora biti ena prava.

— — —

MRTVO MESTO

Sredi po malariji okuženega močvirnatega trsa v Honduru, se je našla angleška ekspedicija dr. Hanna veliko mesto skrivenstnega ljudstva Maja. Razvaline so bile tako skrite za neprodirnem zastorom tropičnih rastlin, da jih raziskovalci niso videli niti v bližini nekolikih krovov. Vse mesto stoji na strmem griču, čigar vrh je podzidan in nosi ogromne, 14 metrov visoke temelje. Na teh temeljih stoji osem metrov visoko svetišče, ki ima 27 velikih dvanajstih.

Največja zgradba je sredi temelja ležeči stadion za 10 tisoč gledalcev. Kameniti sedeži so razvrščeni po vseh pravilih so-dobne gledališčne umetnosti; so tudi lože, prostor za orkester in garderobe igralcev. Tukaj so se menda vršili iz zgodovine znani sveti plesi Majev, katerih žalostne ostanke predstavljajo danes Indijanci polotoka Jukatan. Zalibog so moral Angleži predčasno ustaviti delo, ker so se indijski delavci preplašili po-vesti o strahovih v razvalinah. Neke noči so jo pobrisali in put-stili Anglež na cedilu. Ven-dar hoče Hanna pričeti s časoma razkopavanje novano, ker so mu rekli domačini, da skri-vajo honduraski gozdovi še bolj videli smo, da to ne drži; lehko razsežne razvaline.

SLOVENCEM IN OSTALIM JUGOSLOVANOM V MINN.

morda dva, da ne bosta poznala očeta svojega.

Če le mogoče, ne bom za Te-boj jokala, le v božjo voljo se bom vdala, saj sv. Križ mi go-vori: da vidiva se nad zvezda-mi!

Rož cvetočih Ti na grobu vsajamo, da Ti krase hladno po-stelj v črni zemlji, zalivajo jih pa solze.

Molita s hčerkjo pri Očetu, da življenja težko pot ložje bomo prenašali, in nas varujta vse-povod.

Ljubi mož in dragi oče! Že le dne dvi pot početi v hladnem grobu poči-vaš, a mi, vsaki dan spominja-mo se Te, in upamo, da enkrat bomo vti sestali v višavah raj-skih se. Naj Ti gruda bo lah-ka, saj bil si blagega srca! Po-čivaj v miru nam nepozabiljeni soprog in oče!

Zaljuči ostali:

Margaret Znidar, žena;
Frank in Stanley, sinova

Franjo Neubauer:

V NEBEZA VZETI

Odpri so nebeska vrata, blesti sijajni rajske dvor, na prestol sedaš Svoj, Marija, prepeva angelov Ti zbor.

Očaki Te slave hvaležni, pregnala si jim dolgi mrak, prerokom up si izpolnila, vresničila jim sen sladak.

Mučenci vzklikajo Ti srečni, s Teboj se zmage vesel, krvave ne bole jih rane, na glavah krone jim bleste.

Device v krilih snežnobelih iz liliij venec Ti pleto, ubirajo Ti rajske strune, nebeske pesmi Ti pojo.

"Pozdravljeni Kraljica naša!" Nebesčanov Ti kljče krog. Glavo Ti vencā s krono večno Tvoj Oče, Sin Ženin — Bog!

NAZNANILLO IN ZAHVALA

Nad vse potreaga srca naznanjam s tem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je dne 11. julija t. l. nanagioma umri moj iskreno ljubljeni sin

JOSEPH A. VERŠČAJ

Rojen je bil dne 12. februarja 1908, torej star 20 let. Pogreb se je vršil dne 14. julija na sv. Jožefa pokopališče. Prehrano umrl je spadal v društvo sv. Janeza Krstnika za udeležbo pri pogrebu in K. S. K. jednoti za hitro Joliet, III.

Iskreno Zahvalju izrekam John in Mary Lukanci ter družini Bradley, III. dalej le

K. S. K.

JEDNOTE

Ustanovljena v Jolietu, III., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja 1898.
GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Solventnost aktivenega oddelka znaša 101.03%; solventnost mladinskega oddelka znaša 144.73%.

Od ustanovitve do 1. julija, 1928, znaša skupna izplačana podpora \$311,155.00

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: ANTON GRDINA, 1053 E. 62nd St. Cleveland, Ohio.
I. podpredsednik: JOHN GERM, 817 East C St., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: MRS. MARY CHAMPA, 311 W. Poplar St., Chisholm, Minn.
Glavni tajnik: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomočni tajnik: STEVE G. VERTIN, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Slagajnik: JOHN GRAHEK, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: REV. KAZIMIR CVERCKO, 2618 W. St. Clair St., Indiana-polis, Ind.

Vrhovni zdravnik: DR. JOS. V. GRAHEK, Amer. State Bank Bldg., Cor. Grant & 6th St., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

MARTIN SHUKLE, 811 Ave. A., Eveleth, Minn.
LOUIS ZELEZNICKAR, 2112 W. 23rd Place, Chicago, Ill.
FRANK FRANCIC, 5405 National Ave., West Allis, Wis.
MIHAEL HOCHEVAR, R. F. D. 2, Box 59, Bridgeport, Ohio.
MRS. LOUISE LIKOVICH, 9511 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

FINANČNI ODBOR:

FRANK OPEKA Sr., 26–10th St., North Chicago, Ill.
FRANK GOSPODARICH, Rockdale, P. O., Joliet, Ill.
JOHN ZULICH, 15303 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

JOHN DEČMAN, Box 529, Forest City, Pa.
JOHN R. STERBENZ, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.
JOHN MURN, 42 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.
MATT BROZENIČ, 121–44th St., Pittsburgh, Pa.
RUDOLPH G. RUDMAN, 285 Burlington Rd., Forest Hills, Wilkinsburg, Pa.

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vsa pisma in denarne zadeve, nikače se jednotne, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopisne, društvene vesti, razna naznana, oglase in naročino pa na "GLASILLO K. S. K. JEDNOTE", 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Franc Jaklič:

Prvi ženski klobuček v Dobrepoljah in tako naprej.

"Zdaj smo jo pa videli!"

"O, ti prikazeni ti, kakšna ti je!"

"Ženska je! Pa ti je prišla v klobouk mimo oltarja. Kar pomizaš sem, ko sem jo videla stopiti iz zakristije in iti pred oltarjem v stolček."

"Kako ti je pa mencala v tisti vreči. Ni mogla stegniti koraka. Da se kaj takega naveče!"

Tako je šlo med ljudmi v Dobrepoljah, ko so se vračali tiste jesenske nedelje od maše ob desetih. Po vseh cestah je bil razgovor o učiteljici, ki so jo videli v Dobrepoljah prvič.

Ze tedaj, ko je počilo, da pride na šolo učiteljica namesto moškega, so ljudje zmajevali:

"Kaj bo pa delala? Kako bo pa strahovala otroke? Matija jih že kroti, ki ima roko kakor medved taco. Pa ga butičniki se sučejo, da se jih komaj ubraji. S krepelci jih mora."

In sam Matija je rekel:

"Zlodi! Kaj pa bom z njem? Se ta malo ji ne bodo pokorni! Ženska ni za našo šolo."

Navzic odklonilnemu mnenju merodajnih oseb in ljudi, je učiteljica prišla.

Tudi v Dobrepoljah so že slišali, da v Ljubljani celo ženske uče, toda samo na šoli, ki jo obiskujejo samo deklice. Baje se dobe posamezne učiteljice tudi zunaj Ljubljane, v kakšnem mestu, kjer so gospodki otroci bolj slabotni in se dado voditi ženski. Toda na kmetij? Kaj bi počela takata reva z ne-rodno otroško druhaljo? Skopnela bi od žalosti in togote, aka bi takoj ne ušla.

Začetkom šole so pa otroci pridrevili iz šole in kričajo raznesli:

"Učiteljica je prišla! Ta male bo učila! Učiteljica! Učiteljica!"

Dotlej so v Dobrepoljah nazivali vsako učeno osebo "šumáster," le ženski so dali pravilni naziv učiteljica, to pa zato, ker je niso mogli nazivati "šumástrca," kateri naziv je vendar pristojal le ženi "šumástrovi."

"Kakšna pa je?" bi bili radi izvedeli ljudje, toda "ta mali," jim niso znali utešiti radovednosti.

V nedeljo potem so pa vse vidi, kakšna je.

Učiteljica se jim je bila po-kazala v noši, kakršna je bila takrat med gospodo običajna. Na glavi je imela klobuk, čez obraz je imela potegnjeno mrežo, v pasu pretisnjena, od zadaj pod hrbtom je bila kaj dobro

podložena in ozko krilo se je skoraj vleklo za njo.

Dandanes vpijejo otroci: "Učiteljica ima kratko kikelco!" Takrat seveda ji niso mogli kaj takega očitati, zgledovalo se pa se le, zakaj zdela se jim je le prenenavadno našemljena. In ni čuda, da je vsa cerkev pogledala za njo, ko se je prikazala iz zakristije in je stopala mimo oltarja, da so ste-govali vratove, stopali na prste in so mnogi v oddaljenih klo-peh vstajali, da so jo bolj vide-li. Malokdo je iste nedelje zrl Križanega v oltarju in pazil na kaplana, ki jebral mašo. V stolček na levici od oltarja so strmeli, zakaj ondi je sedela nova učiteljica. Ako bi bila pod-vržena urokom, po nji bi bilo za vselej, zakaj toliko pogledov, gotovo mnogo uročnih med njimi, se je tedaj paslo na njej. Pa se jih je bila ubranila z mrežo, ki jo je imela čez obraz, kakor so bile uganile ženske, ki vse vedo.

Po maši, kajpada, so pa ljudje napravili špalir od cerkev do šole, da so si radovedni ogledali prav od blizu čudno stvar, ki je drobila v preozkem kruhu in oz-kih čeveljčkih po gruščevi poti.

Zijala so se bila pošteno na-pasa.

Mesa sicer niso videli, zakaj suhotna stvar je bila, toda kar je bilo na njej od tal do vrha, je bilo vse novo, nenavadno in neizreceno za ljudsko oko, na-vajeno priprrosti domaćih ljudi in domaćega kraja.

Vsi, ki so bili v cerkvi, so jo imeli v mislih in na jeziku; pri južini so namesto o kaplanovi pridigi govorili o novi učiteljici, o njej se je razpravljalo po na-ku na vasi.

"S klobukom na glavi je šla mimo oltarja!"

Vsekako jim je učiteljicin klobuk najbolj ostal v očeh, da so se še dolgo obregali obenj, zlasti še v Bruhanji vasi, ko so vasovali na Glačevecem vrtu mladi in stari, ženske in moški.

"Korajžna je!" je končno pri-bil starci Ograjščak. "Tako-le ženske, pa si kaj takega upa!" Še fajmošter ne gredo v klobuku v cerkev, pred oltar pa še celo ne! Ali jih je že kdo kdaj videl? Nikoli! V tisti oglati kapi že pridejo pred oltar, pa jo snamejo preden naredi po-klon. Ta pa meni nič, tebi nič, kar naprej v klobuku, kakor bi bila na gmajni!"

Beseda starega Ograjščaka je bila ostra, pa tudi drugi so uči-tejico hudo zdelavali.

Naposled je pa vzniknilo vprašanje, ali sme iti ženska v klobuku v cerkev, ko se mora vendar moški odkriti. Nekate-ri so bili mnenja, da bi ne sme-ja iti, medtem, ko je bila vedi-

na, da mora biti ženska v cer-ki pokrita, da je toraj ženski klobuk dovoljen. Kajpada so ugovarjali: "Z ruto že, z ruto, ki je vse kaj drugega kakor klobuk."

Potem so pa še razpravljali, ako je umestno, da nosijo na kmetih ženske klobuk na glavi. Večina je nasprotovala, češ, v mestu naj že hodijo s tistimi klofodrami, ali kakor se že pravi tisti stvari, toda na kmetih? Brrr! Tako prismojena ne more biti nobena!

In kakov je navada med pri-prostimi ljudmi, kadar trčijo skupaj nasprotuoča si mnenja, je bilo tedaj zelo vroče. Beseda je bila ostra in odločna, z rokami so krili okrog sebe in govorili in polnih prsi. Vsak si je prizadeval prioritati svojemu mnenju veljavno. Najbrž bi se bili še precej časa dajali, ko bi se ne bila oglašila Glačeve Franca, ki jih je presenetila z drugo trditvijo:

"Kaj se krgate! Jaz bi šla tudi v klobuku v cerkev, kakor je šla učiteljica."

Namesto prepriča se je raz-tegnilo krohotanje in smejanje.

"Kaj se hahljate? Kaj se je učiteljici kaj zgodilo? Še klobuček ji ni zdrsnil na stran!"

"Take korajže pa nimaš," ji je zalučal Francin, kolovodja fantov.

"Kaj mi daš? Za prazen nič seveda ne grem."

Francin, ki je bil prepričan, da se Franca samo širokousti, je pa zain:

"Dva goldinarja ti damo. Ali ne, fantje?"

"Kje jih boš pa vzel?" ga je zasmehovala Franca.

"Nič se ne zmkaj! Toliko pa še zmoremo."

"Denar naprej!"

Takrat je Francin namignil tovarišem, da so ga obstopili in po kratkem posvetovanju so zbrali za dva goldinarja deseti. Vsak je bil prepričan, da denar ni izgubljen.

Toda Francin je Franci rávno tako malo zaupal, kakor ona njeni.

"Denar boš dobila, ko prideš v cerkev. Ograjščaki bodo imeli denar shranjen."

Tako je Glačevec Franca vsled besede tja v en dan izgovorjene prišla v neprtičkovano težavo. Ali naj odneha? Fantje se ji bo postrehovala, aka ne bo držala resno, toda ženske so si tiščale usta z robci, da se niso glasno hehejale. Resnejši moški so jo ne-kam jezno pogledovali, toda fantje pod korom?

Še nikdar prej niso bili pohvaljeni in bili postavljeni v zgled drugim, toda ne delajo se bili pa taki, da jih ni mogel nihče več zagovar-jati.

Gospod Leo je med pridigo zaradi šundranja dvakrat pre-molknil, ko pa le še ni bilo mi-ru, je nejevoljen končal in od-hitel raz prižnico.

Kaj so fantje iz Bruhanje vasi s Franco vred, so pa izde-eli od gospoda župnika še ti-sto popoldne pri krščanskem nauku. Ko so se na prižnici pošteno razgrmeli in ožigosali nespodobnosti Glačeve France in fantov iz Bruhanje vasi, so jo krepila, da ni izprevrnila ih-te polni svetega ogorčenja:

"Ti Zagari! Ti gavrnari!"

Naprej pa niso mogli, zakaj premagalo jih je bilo tako, da so bili celo na "amen" pozabili.

Zdaj smo vse vedeli, da se je zgodilo nekaj nagnusnega, ki je pognoval gospoda v skrajno ne-jevljo.

Ko bi starci Ograjščak ne bil pravičen mož, kakor so vse Bruhanjevačani stare korenine, tedaj bi bila Glačevec Franca spravila samo posneh fantov in vaščanov. Ko je stopila iz cerkve, je takoj snela klobuk z glave in naglo džala pripravljeno ruto na glavo in je šla z drugimi dekleti domov.

Tedaj je pa Francin vpil za-njo: "Franca! Zdaj si pa ob denar!"

In vse fantje so mu pritrjevali, zakaj hudo jim je bilo za šesticami, pa jih je Francinova beseda potolažila.

Franca se je pa odrezala: "Bomo že videli!"

Pravični Ograjščak je pa raz-sodil tako, kakor je govorila pogoda.

"Denar nazaj!" je zahteval Francin. "Naš je!"

"Moj je!" je vpila Franca.

"Zakaj si pa dela ruto na gla-vo?"

"Kaj nisem šla s klobukom v cerkev?"

"Pa domov ne!"

"O tem ni bilo besede. Samo v cerkev smo rekli. In tam ste me vse vidi!"

Ograjščak in drugi prizadeti so pa rekli: "Je že res. Samo o tem je bilo govorjenje."

"Pa mi smo misili, da mora

iti tudi domov pokrita," se je poganjalo Francin.

"Ali ji gre ob pamet?"

Pa nihče ni utegnil pojasne-vati. Bruhanjevačani so že vedeli, kaj je, in Francin s fan-ti je samo pazil, kdaj se bo razkrila, da bi ji ne bilo treba dati zastavljenih dveh goldinarjev.

Ker je že zvonilo, so drli v cerkev; Franca že zato, da se je umaknila radovednežem, ro-ganju in strupenim dovitipom,

ki so ji leteli od vseh strani. Pohujševalo so se zlasti ženi-ce.

Francin se je šele v cerkvi domisli, da so se bili s Fran-
co prenaglo pogodili, da so po-pozabili zahtevati od nje, da bi šla s klobukom tako pred oltarjem, kakor gre učiteljica. Zdaj se je pa kar odzadaj ustavila na ženski strani. Od žensk ji ni hotel nobena biti tovarišica in so se ji kar odmikale, tako da je kar sama ostala zadaj, sko-raj med fanti, ki so se danes pomaknili izpod kora daleč v cerkev.

Tako smo pa vse prav dobro — dokler se ni izročil dva gol-dinarja.

To je zgodba o prvem ženskem klobučku v Dobrepoljah.

Ko včasih premisljam to reč in mi je živo pred očmi ogorčenje pokojnega gospoda župnika Žežuna, tedaj mi pride na mi-

šel: "Kaj bi rekel gospod, ko bi prišel nazaj in bi videl današnji rod v Dobrepoljah. Prva učiteljica, ki je bila prinesla 'novi form' v naš kraj, in Glačevec Franca, ki ga je bila posnela, sta bili vsaj oblečeni tako, da se ni moglo kaj očitati. Toda dandanes, moj Bog! Klobuk ali tisto, kar je bila prinesla, je zelo prekril gospoda, ko bi prišel nazaj in bi videl današnji rod v Dobrepoljah. Prva učiteljica, ki je bila prinesla 'novi

For the use of English
speaking members of
K. S. K. J.

OUR PAGE

Edited by Stanley P. Zupan Address 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Official Notices, Sporting
and Social News and
Other Features

CHANGE NAME OF OUR PAGE?

EDITOR OF OUR PAGE CHARGED WITH PARTIALITY

At the request of Supreme President Brother Anton Grdina, we publish the following exact copy of a letter which was read before the Supreme Board at its last meeting of July 1928.

Pittsburgh, Pa., July 9th, 1928.

Mr. Jos. Zalar:

Dear brother:

I am very to be one of those who have to squawk but I guess it is high time someone does. I don't know whether you read Our Page in the Glasilo or not, but if you do did it ever dawn on you that you see nothing but Cleveland in it Pgh. and all other towns are left out of it and I have also noticed that the Western division of our league are not getting any space either I wonder if we cannot do something about or else we ought to change the name to "Cleveland Our Page" that would be the best ever done.

In the last 3 weeks I sent in 6 or 7 writeups and don't even get an explanation of why it doesn't appear in the paper.

Hoping you don't think that I am doing this on account of my boys changing their name to the Pgh. Seet's in your honor, but I am doing this on account of young Grdina getting all the space he wants in our paper and that I cannot appeal to our President on that account.

Hoping to hear from you, I remain

JOHN GOLOBIC JR.,
5730 Butler St., Pittsburgh, Pa.

The editor of Our Page will take this opportunity to make a few remarks regarding the first two paragraphs of the above letter.

As it is known to some readers we have repeatedly published editorials, encouraging our readers to criticize Our Page. Our Page has been waiting for the day when the readers would take enough interest in it to pass remarks and to offer opinions as to how we could improve our paper. We, therefore, take this opportunity to thank Brother Golobic Jr., for his criticism. However, Our Page thinks it would have been wiser to inform the editor instead of appealing to the Board, for the editor could perhaps enlighten more explicitly as he is acquainted with the circumstances.

We hope Brother Golobic Jr.'s letter "will strike home." That is to say dear readers, if you do not want three-fourths of Our Page to contain Cleveland news then it is time for you to send in articles, dealing with your town. It stands to reason that the editor cannot publish news of other localities if he does not receive any. Nor is he in a position to hop from town-to-town, soliciting news.

Dear readers, and Brother Golobic Jr. Pittsburgh and the other towns are not "left out of it." It has been and always will be, under the present management, the policy of Our Page to give every one a consideration. We gladly accept all notices and news of our lodges, but we draw the line. The editor takes liberty to reject any personal article which to his judgment is not fit for publication in our paper.

Brother Golobic Jr. claims that he sent in six or seven writeups and don't even get an explanation of why it doesn't appear in the paper. He may have sent them, and may have not, but the office of Glasilo, located at 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O., has no records of receipt of the above mentioned letters, at the above specified time. At times people are careless in addressing their mail, and oft times mail is lost.

In this case it is very doubtful, in the opinion of the editor of this page, whether Brother Golobic Jr. actually mailed his "six or seven writeups." The editor does not quite understand the expression six or seven, which is apparently one of doubt.

For the benefit of Brother Golobic Jr., and our readers, we do not return manuscripts nor give explanations, unless such is asked for. Address your mail correctly; don't carry it around in your pockets.

Next time Brother Golobic Jr., before making a statement as appears in the second paragraph of your letter, register your "six or seven writeups" and thereby assure yourself that Our Page received them.

In conclusion, if you have any more criticisms, suggestions and opinions, let us hear them. Please, however, be fair and truthful in your statements.

The Oldest Declaration of Independence.

GAME FOR BRIDGEPORT

Falls' Team Violates Rules; Forfeit Game.

Bridgeport and Beaver Falls battled 10 innings on July 29th to the tune of 3 to 2 in the Falls favor.

We have been officially notified that the game is a forfeit to Bridgeport, because Beaver Falls violated league rules Sec. 5. Clause 1, by using outside players under names of members.

Bridgeport's claim of forfeit is supported by legal affidavit of Raymond Hall, who deposes that he pitched for Beaver Falls in game of that date.

Point of view sometimes blunts the intellect.

ADD ONE MORE

Cleveland Presidents Swamp Pittsburgh; Mihelcic Registers Homer.

The Cleveland Presidents romped to victory in a 12 to 3 tilt when they completely outclassed the Pittsburgh Secretaries, Sunday August 12th, at the Cleveland diamond.

The Smoky City lads had it all their way until the fifth frame when the Clevelander loose and hit the pill too frequently.

Novak, Perko and Mihelcic starred at bat for the winners, while Rudeman did well for Pittsburgh.

Brother R. G. Rudmann, Supervisor from Pennsylvania was present at the game.

Cleveland A. R. H. O. A.

Lenarsich, cf 5 0 0 2 0

Perko, lf 5 2 2 4 0

Kraje, ss 5 2 3 0 4

Krainz, 2b 4 1 1 1 2

Novak, 3b 5 3 4 2 0

Zalokar, rf 4 1 2 2 1

Mihelcic, c 5 1 4 9 1

Surtz, 1b 2 1 1 7 0

F. Stepic, p 4 1 1 0 1

Totals 39 12 18 27 9

Pittsburgh A. R. H. O. A.

Shelich, rf-if 5 1 1 0 0

Zivic, 3b 5 0 2 0 0

Rudeman, 2b 4 1 3 5 0

Pavlakovic, cf 4 1 0 0 0

W. Popp, 1b 4 0 1 7 0

Butala, c 3 0 0 9 2

Antlogar, p-ss 2 0 0 0 1

Sumic, ss-p 3 0 0 1 3

S. Popp, rf 1 0 0 1 0

Total 33 3 7 24 6

Cleveland 0 2 0 4 0 4 2 *—12

Pittsburgh 3 0 0 0 0 0 0 —3

Errors—Antlogar, Kraje, Novak, Mihelcic. Two-base hits Mihelcic, Novak. Three-base hits—Perko, 2; Novak, Surtz. Home run—Mihelcic. Sacrifice—Krainz. Stolen bases—Shelich, Rudeman, Mihelcic, 2; Zivic, Kraje, Novak, Zalokar, Antlogar, Sumic. Double play—Zalokar to Mihelcic. Left on bases—Cleveland, 11; Pittsburgh, 12. Base on balls—Off Stepic, 4; off Antlogar, 3; Sumic, 1. Struck out—By Stepic, 6; by Antlogar, 8. Hit by pitcher—Lackner, Butala, Antlogar, Stepic. Umpire—N. Perko and Balkovec.

Convention Adjourns.

J. S. K. J. Makes Change In Its Official Organ.

The XIII. J. S. K. J. convention adjourned August 4th.

The delegates assembled at Ely, Minn., for a period of six days in which time they made a few changes that are noteworthy.

"Nova Doba" (New Era), the weekly official organ of the union will be increased in size to six pages. One or two pages will be devoted to the English speaking members.

The convention also increased

the assessment, each adult member paying an additional 2 cents monthly to the athletic fund. The J. S. K. J. may be expected to do big things in the line of sports since there are about 13,000 adult members. This move of the convention will net about \$3,000 a year for the furtherance of athletics. Other Slovenian Fraternal organizations will do well to note this interest in athletics.

Maybe The Truth.

Angry Customer—"If that's whisky, then I'm an idiot."

Calm Waiter—"You know best, sir, but that's whisky."

AN OPEN LETTER

CHICAGO WORLD'S FAIR AND THE SLOVENES

To whom it may concern:

The Chicago World's Fair Centennial Celebration in 1933 will be a palace of beauty, adorned with every type of architecture; water, electric and landscape designs; and every art known to man. Within its portals will be found the accumulated arts, music, knowledge and culture gathered from all the corners of this earth. Within its walls, will be stored the accumulated human experiences tracing the development and progress of men, races, nations and industries from their origin to their present stage. In fact, it will be a Universal University.

The Chicago World's Fair will be housed on seven islands which will be built, during the next two ensuing years, along the lake front in Chicago, extending from Grant Park to Jackson Park, by the South Park Board Commissioners.

After the islands are completed,

the erection of the building will begin.

The program for the erection of the buildings is spread over a period of three years. This program insures more work and prosperity to everybody. As the erection of

the buildings are not rushed during a short period of six months as in most other fairs,

the workingmen will enjoy for

a number of years the fruits of steady employment. Every workingman should exert every influence and lend every co-operation in the next five years to assure the success of the fair.

The drive for five dollar enrollments in Chicago World's Fair Centennial Celebration in 1933 is on. The object of this enrollment drive is to provide a fund for the building which will house the World's Fair.

This money is deposited in banks where it draws interest. Not one cent of it is or will be spent for organizational purposes.

This enrollment subscription

is not a donation. Each certificate entitles the owner to ten tickets for the Chicago World's Fair. The certificates are non-negotiable. The admission price to the World's Fair may be at least a dollar, so if you enroll now, you make an excellent investment.

The World's Fair was endorsed by every labor union in Chicago. Some unions have already enrolled their membership one hundred percent. Local Union 597 of the Steam Fitters Protective Association, last week handed a check for fifteen thousand dollars, to the Chicago World's Fair Committee, representing a contribution of five dollars from each of its three thousand members. Each

one of those members will receive a certificate which will be exchanged in 1933 for ten tickets.

(To be continued)

He Took The Hint.

The man who will not trust his feelings is not doing a credit business.

—

Some men are entirely too literal. For instance, the fellow who, on leaving a hotel room, read a card on the door:

"Stop! Have you left anything?"

And he went back and took the soap and towels.

K. OF C. CONVENES

Last Word on Plan For Convention.

Pontifical High Mass with a congregation of twenty thousand will be one of the principal features of the Supreme Convention program at Cleveland. The Mass is scheduled for Tuesday, August 21st, at 10 a. m. The scene will be Public Hall, one of America's largest auditoriums. Preceding the services there will be a parade through decorated Cleveland streets of convention delegates.

Immediately following Mass,

and in the same auditorium,

the formal opening session of the convention will take place. Tuesday evening beginning at 8:30 o'clock there will be a grand ball and reception. Many Catholic visitors are expected to attend both the morning services and evening social.

There will be initiation and

degree work Sunday, August 19th.

Monday is registration day,

ending with a moonlight boat ride and dance. Wednesday

will be the active business

day of the gathering. Wednes-

day night calls for another

moonlight boat ride and a

smoker. Thursday is devoted

to recreation and to tours of

Catholic institutions. Boat

rides, aerial trips, golf and

swimming parties, shopping

and auto tours are scheduled.

LORAIN AT CLEVELAND

Will play Last Scheduled Game.

The final scheduled game in the Eastern Baseball League will be played off next Sunday August 19th when the Cleveland Presidents meet the Cyril and Methodius team of Lorain, Ohio.

The game will be started at 2:30 p. m. at Moses Field the Clevelanders' diamond on 176th St. and Waterloo Rd.

The Lorain team does the unexpected frequently, anyhow they will Cleveland a real fight.

Come out and watch the 1928 baseball curtain go down, before the big series is staged over Labor Day.

This enrollment subscription

is not a donation. Each certi-

ficate entitles the owner to ten

tickets for the Chicago World's

Fair. The certificates are non-

negotiable. The admission price

to the World's Fair may be

at least a dollar, so if you

enroll now, you make an excel-

lent investment.

The World's Fair was en-

dorsed by every labor union

in Chicago. Some unions have

already enrolled their

ZADNJA PRAVDA

ROMAN

Spisal J. S. Baar, poslovenil Vojteh Hybáček

(Nadalejvanje.)

Kakor srebro se leskeče voda, katero so napeljali iz nekdanjega močvirja do skupnega jarka, da namaka oba dela. Na gornjem koncu jarka se je Martin s slastjo lotil dela. Zasadil je lopato, porinil jo s coklo, se s celim telesom uprl vanjo, da se je do ročaja pogreznila v zemljo, pritisnil jo z obema rokama in vrgel odrezani kos mokre, spodaj kovinsko se lesketajoče, črne in zgoraj zeleno ruše na travnik za seboj.

Adam je korakal iz cerkve domov in se veselil. Po dolgih letih bodo pojutrišnjem zopet praznavali proščenje in žegnanje. Dodlička je že nakupila češplje in dišave, stepla je skuto, zamesila kolače, sedaj bo še Adam zakuril in peči. Najprej bodo pekli kruh in za kruhom kolače . . . Kakor pred leti bo vzela jutri — v soboto pred žegnanjem — hčerka Anica kolače, pohitela z njimi k postrekovskim in družinovskim so-rodnikom in bo rekla:

"Ata in mama vas pozdravljata pa vas povabita za jutri na proščenje." Ni še prišel domov in teh mislih, in že je vedel, da je zopet nekaj. Kakor furija je letala Manca po dvorišču in zmerjala čez plot: goske ne more najti. Gosi ne vidi, vidi pa v megli Adama, kako se dva koraka od nje vrača po dvorišču iz cerkve. Kot bi jo bil satan obsedel.

"No, pojutrišnjem se boste pa nažrli — na naše stroške," je vpila polnora od jeze in zradi tega, ker je izgubila gos. "Ali noriš, ženska?" se je ustavil Adam — Toda že sta stopili tudi žena in hčerka iz veže in sta tožili Manco: "Tatvine nas dolži, češ, da smo ji mi gos ukradli."

"I, kdo pa drugi! — Še zjutraj je bila skupaj z vašimi in videla sem, kako je ta vaša žaba naganjala goske k vam."

"Da, toda naše," je vpila Dodlička, smrtno razdaljena: "mar je nam za tvojega napol gnilega gosaka! Jaz krmim gos že štirinajst dni z osvaljki, da boš vedela, in to sem zaklala —"

Ves nesrečen je bežal Adam. Za skedenj je hitel, dom se mu je zazdel pekel . . . Ne, ne bo se vmešaval med ženske, naj same opravijo. Hči Dodla — ta se ne bo dala, lahko je brez skribi. Umaknil se bo.

Pa kam? Njegov pogled je obvisel na lopati v skedenju. "Ej, na očetov travnik pojdem. Danes sem varen, Martina ne bo tam, svoj god praznuje. Iz-trebil bom jarek na svoji strani." In že je ogledoval lopato.

"Hm, saj to pravzaprav ni več lopata," je menil polglasno, "moral bi jo nesti kovaču, da mi jo iznova prekuje in dobro zakali; tako je pri nas z vsem — kar vzamem v roke, vse je za staro šaro. — Čudno se mi zdi, da sem to šele sedaj opa-zil."

Za je meril korake proti ko-včiji, kar mu pade v glavo, da najbrže mojster danes nima ognja. Saj ga je videl med drugimi v cerkvi, kamor je šel molit, da bi mu roka še v naprej dobro služila in ne bi voz-nikom nikdar zakoval konj ter si tako ne pokazil svojega iz-bornega slovesa, ki ga uživa da-lec naokoli kot veden kovač.

"Priostrom jo malo s pilo. Ta košček ruše bom že odreza, pa če bi bila lopata lesena." Položil je orodje na klado, sedel nanjo, in s pilo nabrusil ostrino, da se leksetala kakor srebro. Nato je krenil proti gozdu.

"Da bi vsaj mogel prižgati pipo," si je zaželet Martin, po-

tegnil pipico iz žepa, odprl po-krovček; toda pipa je kakor ometena. Segej je v kožuhove žep; otipal takoj mehur, toda splahnel je in prazen, niti peresca tobaka ne pade iz njega, pa naj ga obrača narobe ali na-lice . . . Toda pušti se mu hoče . . . Že od jutra je tešč in silno poželjenje po kaj se ga je polastiilo. Tobaka pa ni. In na dolg ga trafikant noče več dajati. "In vse, vse to?" Zavoljo lumpa, zavoljo Adama. Da ni bilo njega, bi ne bi tožba, mir bi bil imel, vsega bi bilo dovolj." je vrelo v Martinu. "Da bi ga dobil sedajle tu na travniku, tu v tej samoti, in tihiot, brez prič, tako iz oči v oči, sam z njim le za pol ure!" si je želel silno, vroče in glasno Martin; zaškrpil je z zombi in zagrozil s stinjeno pestjo v me-glo doli proti Klenči.

In ko je tako grozil, je slišal, kakor da jih je s čarodejno po-tezo pričaral, korake, in iz megle se je pojavila na oni strani jačka z lopato v roki Adamova postava. To ni le njegov senca, njegov strah, zares je Adam, živi Adam, Adam z dušo in telesom.

"Slišim, da nekdo govori, pa grem gledat, kdo je," je menil dobrošrčno, ljubezivo Adam, "pa najdem tebe, Martin! To je prst božji. Bog je naju na dan tvojega godu pripeljal sku-paj in poslal na očetov travnik da se spravira, da si odpustiva in pozabiva, kar je bilo." Od-kritosrčno je gledal bratu v oči, z levico se je opiral na lo-pato in desnico je podajal bratu z jarek.

Dobra beseda najde pot do še trjega srca. Glej, tudi Martinovo srce se taja, mehča. Martin si misli: "Adam ima go-to pol mehur tobaka, zato se bom spravil z njim. Adam bo mehur potegnil ter poreče: 'Tu imas, brat, natlači si pipi in zapuhaj.' Roke si bosta po-dala, kot sprijaznjena brata se povrneta s travnika domov. — Toda kaj poreče nato Mana?"

In v duhu je zagledal strašno sliko svoje kot "kost in koža" suhe, pred časom ostarele, upognjene, demonske žene. Martin je gledal v tla na lopato in trdovratno molčal. "Kaj pome-ni to?" se je vpraševal Adam.

"Zakaj molči? Zakaj mi ne pade okoli vrata in me ne po-ljubi zato, ker sem se prosto-voljno podal, ker sem se ponizal pred njim?" Tudi on je molčal in čakal.

Oba sta čutila, da loči njuni dušni tenka stena, za katero se skriva ljubezen in sovraščvo, sprava in boj na življenje in smrt. Kaj bo najprej prodrl to steno, kaj bo brizgnilo iz duš? Iz duše Adamove je vsta-la ljubezen — in čaka, čaka potrežljivo, da bi Martin spre-govoril.

"Tebi naj podam roko, lump! Jaz, pa tebi?" ni govoril, mar-več je naravnost sikal Martin.

"Tebi, ki si vzrok moje bede, sramote in nesreče! Že takrat v mestu 'pri ščuki' sem prosil Boga, da bi te dal enkrat meni v roke — brez prič. Uslišal je moje molitev. Zdaj te imam —"

"Martin, spameruj se," je kli-cal in prosil Adam znova lju-bezni, toda Martin je kakor gluhi. Glej, lopat je stisnil z rokama, pokazal je zobe, kakor divja zver. Ne sope, ampak hrope! "Kakor krta te prese-kam na dvoje," se mu je izvilo iz grla.

Pa glej, kaj se je zgodoval v Adamu? Stari Adam se je zbulil v njem. V trenutku se je vsa njegova ljubezen prevr-gla v grozno, dosihob še nepo-znano zloto. Oči mu bulijo, v glavi mu šumi in buči, kakor da pretresa vihar celo Haltra-vo, kakor da sega požar po širih šumah. Tako sika in po-ka v njem. Blazna strast, pri-hujena nekje v neznanem ko-tičku njegove duše, se je pre-budila v njem, vstala, se groze-če zravnala. Kakor da igra na peklenke orgle, vleče v Ada-movem srcu živalsko čuvstvo.

"Da bi vsaj mogel prižgati pipo," si je zaželet Martin, po-

register za registrom. Z iz-buljenimi, kalnimi očmi sta se zagrizala brata drug v drugega kakor dvoje zveri. Ne vidiha, ne slišita!

"Čemu živeti?" govorja so-glasno in njunih dušah tajno-strasen glas. "Ni vredno žive-ti! Samo trpljenje in krije-imam. Ubijem ga in drugi bo-do ubili mene! Življenje za zivljenje! Obesili me bodo in konec bo vsega, pokoj po tožbah, gnev in preprič."

Dva, tri kratke trenutke je trajala strašna napetost. Cula sta dihati drug drugač, čuti-ja sta duh svojih potnih teles. Ne — ta struna mora početi . . .

"Trebuh ti razparam trebuh, da veš," je pretrgal Martin ne-znosno tišino. Glej, sključil se je, že je vrgel roke in lopato k zamahu nazaj, glavo je nagnil naprej. Oči je odtrgal od Adamovega obličja in jih uprl v njegovo telo . . . Kakor da je vzdihnil gozd . . . Majhen ptiček je nekje proseče začikal, vrana je svarilno zakrakala, a brata sta nema, gluha.

"Tu imas, kar iščeš!" je vzkliknil Adam. V njegovi duši se je stemnilo, oči je zatisnil in zamahnil z lopato, da se zableščala kot žareč blisk in padla na teme trde Martinove glave . . .

Ko je Adam v naslednjem hi-pu odpril oči, je ležal pred njim brat s telesom čez lopato, z raz-prostrtimi rokami. Glava je ležala z oblijem v jarek in iz rane je curljala kri curkoma v potok. Adam se je preplašil, ko je videl, kako Martin še zdaj pazdaj gane z roko ali z nogo. A hipoma mu je bilo tako lahko, kakor že davno ne. Cutil je, kako se mu je namah vse odvalilo od srca. Domisil se je, da bi zavlekel truplo v gozd in ga zagrebel, da bi skočil doli ob vodi in jo ustavil v strugi, zakalil z blatom, zabrisal sledove zločina. Pa čemu? Samo z nogo je sunil v Martinovo čepico, ki mu je odletela z glave in padla na Adamovo stran. V tem se je oglastil v Klenči zvon. Poldne je zvonilo. Adam se je prekrižal in molil kakor po navadi "Angel Gospodov."

In sedaj šele je zapazil, da se je vzdignil veter in raztrgal meglo v kosme. Tudi njegova duša se je šele sedaj zbulila kakor iz težkega sna in vnovi-je se mu je vrnila duševna gib-čnost. Videl je, kako megla na vseh straneh beži s travnika proti gozdu, kako se dviga, ka-ko solnce zvedavo pogleduje na zemljo kot skozi motno ste-klo. Videl je, kako se vije ot robovih travnika, kakor podra-stek pravega gozda, leskovo gr-mičje, krnast hrastič, kriva bu-kev z brezno in nekoliko trepe-tlik, kako je solnce končno zmagalo meglo in veselo vzplamelo na bledomodrem ne-bu.

Tudi to je opazil, da ima lopato vso krvavo. Porinil jo je še enkrat v drnje, da bi jo otril. Nato jo je vrgel na ramo in šel mirno domov. Hodil je ob po-točku, ki je čilo šumljal in bežal s hriba. Videl je njegovo bledordečo vodo in misil je z njo. Vodic bo prisakljala do žege, pa tam je nihče ne bo opazil, ker žaga danes počivajo. Odtod bo prišla na mlino k Šimanovim, stekla čez kolo na vrt, pohitela skozi travnike, se pri-vlekla skozi vrtec in pod mo-stom do spodnjega mlinu in tam se bo gotovo kdaj začudil: "Kaj je neki, da je voda tako rdečkasta?" Spodnji mlinar bo pritekel k Šimaniku, pa na po-tu ne bo našel ničesar. S Šimanikom bosta šla proti vodi do žege, od žege bosta krenila v gozdu, dokler ne bosta našla Martina in zanj poskrbela.

Potoček je odbežal iz gozda na levo k mlinu, Adam pa je moral na desno domov in se je tako poslovil od vodice. Na breg je gledal. Moder dim se je valil iz vsakega dimnika.

"Aha, kolače peko — nu, jaz jih ne pokusim," je menil sam pri sebi in ni šel za vasjo, am-pak skozi Klenči. "Se enkrat moram vse videti," se je domi-lil in gledal bistro po okolici.

Zavil je okoli hiše mizarja Matule. "No, vidiš, Matula, pravzaprav bi te moral poklici-ja in poslati v gozd, da vzameš Martinu mero in mu narediš rakev," je govoril Adam v mis-lih sam s seboj.

Sveda je pri Pajdovih. Kot da ima hišica stekleno zidovje, se mu zdi, in da vidi Pajda sklonjenega nad stružnico. Mi-sil si je: "Kaj pa Pajda? Po-leti je zidar, pozimi kreče stru-galo. Sedem dvojač in pol hleba kruha dobi za kolovrat s koželjem, seveda mora biti iz češljevega lessa in lepo pocen-jen." Tudi na njegova dva sinova se je spomnil: nanj, ki je pri pokrivjanju cerkve poda-jal skodel ipadel doli ter ostal hrom in začel jecljati. Drugi se je izučil pri ocetu strugars-tva, potem je šel na Dunaj, kjer se je priučil ne samo les-nemu, ampak tudi koščenemu strugarsvu in zna celo izre-vari gumbe iz biserne matice.

"In tu so Keplikovi," je ugo-tovil Adam dalje po poti, "tam predejo lan. Keplik mota, pre-dica dobi vinar od kope in dvajset kop mora biti za sve-žen. Ves dan preide, preden je to spredeno. Šestico ji plača gospodinja in prida pest suhih hrusek, lonček zelja ali skledico mleka."

(Dalje prihodnjič.)

V SPOMIN

obletnice smrti mojega ljublje-nega soproga

STEVE KUKARJA

umrl dne 11. avgusta, 1927 v Jolietu, Ill.

Predragi mi soprog: Minilo je že leto, odkar si se preselil iz te solzne doline, toda Ti si še vedno pred mojimi očmi noč in dan. Vedno se Te spominjam v goreči molitvi. Pa tudi Ti prosi ljubega Boga, da se po tem kratkem življenju zopet vidimo v srečni večnosti.

Dragi, ljubi mi soprog: spavaj mirno v zemlji tuji, v raju svetem duši Tvoji, daj plačilo dobri Bog.

Cilj življenja Ti začrtan tu na zemlji si prestal, in zato v spominu blagem trajnem bodeš vedno mi ostal

Zalujoča soproga

Mary Kukar.

Joliet, Ill., 11. avgusta, 1928.

Vladar Kitajske in podkralj v Indiji vladata več kot polovi-co vsega človeštva na svetu.

ZASTAVE, BANDERA, REGALIE in ZLATE ZNAKE

za društva ter člane K. S. K. J. izdeluje

EMIL BACHMAN

1845 So. Ridgeway Ave. Chicago, Ill.
Pišite po ceniku!

MRS. ANTONIJA RIFFEL,

slovenska babica
522 N. Broadway
JOLIET, ILL.
Telefon: 2380-J

IMPORTIRANE KOSE

in drugo orodje

Kosa z rinčkom in garantranga
Jekla 24, 26, 28 in 30 palcev dolge \$2.00
6 kom. rinčki po 1.75

Kosa polnega rinčka 26 in 32 palcev dolge 1.50

Klepino orodje dve vrsti po . . . 1.30

Brusilni kamen "Bergamo" . . . 50

Ribica na repo z 2 nožema . . . 1.30

Pralna žaga . . . 30

Kosičke seleno pobarvano 1.90

Blago pošiljan poštnine prosti

MATH. PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

—

—

—

—

—

—

—

—</